

СЕКЦІЯ «СОЦІАЛЬНА РОБОТА»

УДК 316.647.5

Коваль В. О.¹

¹ канд. пед. наук, доц. ЗНТУ

ТОЛЕРАНТНІСТЬ ТА ІНТОЛЕРАНТНІСТЬ ПРИ ПОТЕСТАРНОМУ РЕЖИМІ

Практика толерантності відтворюється на основі оцінки соціальних дій і в процесі самої соціальної дії. При цьому слід урахувати, що, як указав П Штомпка [1, с.67], самою істотною рисою соціальної дії є її орієнтація на майбутнє, а також наступні зауваження Ю. Хабермаса «при будь-якому акті толерантності повинні вводиться характеристики того, що необхідно ухвалювати й терпіти і тим самим толерантність повинна мати свої обмеження» і те, що «толерантність ми можемо проявляти тільки відносно переконання, що відкидається виходячи із кращих суб'єктивних міркувань, і саме так, щоб це когнітивне відкидання не спричиняло ніякої практично непереборної антипатії. Очікування толерантності вимагає від нас свідомо «відволіктися» від незгоди, що зберігається на когнітивному рівні, заради вирішення протиріч на рівні соціальної взаємодії...» [2]. Орієнтація соціальної дії на майбутнє пов'язана з темпоральними ритмами, які звичайно задають практики повсякденності. При цьому треба враховувати те, що наслідки соціальних взаємодій мають часовий лаг, який задається не тільки темпоральними практиками повсякденності, але й різницею протікання й сприйняття соціального часу різними соціальними стратами суспільства, а також різним тлумаченням ними значимості сьогодення й майбутнього. Саме тому так важливо для практик толерантності орієнтація цих страт на майбутнє – це дозволяє уникнути кризового стану свідомості в періоди суспільних трансформацій, знизити аномію.

Толерантність при потестарному режимі функціонування соціальних інститутів конфігурується соціальними структурами таким чином, щоб соціальні практики, що відтворюються, були спрямовані на лояльність до влади та інститутів, важливих для її функціонування й відтворення в даний період часу. За рахунок використання механізмів примусу толерантність проявляється у вигляді прийняття та підтримки практично будь-яких дій з боку влади. Тобто механізмом регулювання практик толерантності з боку держави стає агресивне насильство. Отже, непрямим критерієм оцінки такого регулювання може виступати, наприклад, ріст чисельності складу силових

структур (поліції, служби безпеки, армії тощо), кількість «фейкових» порушених кримінальних справ, що так і не дійшли до судового розгляду.

Інтолерантність звичайно каналізує владними структурами за межі керованого суспільства, тим більш, що образ чужого й відповідне відношення до нього автоматично запускається певними психологічними механізмами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Штомпка П. Доверие – основа общества / Петр Штомпка: пер. с пол. Н.В. Морозовой. – М. : Логос, 2012. – 440 с.

2. Хабермас Ю. Когда мы должны быть толерантными? О конкуренции видений мира, ценностей и теорий // Социологические исследования. – 2006. – №1. – С. 45–53.